Staten-Generaal

1/2

Vergaderjaar 2026–2027

37 012 Wijziging van het OSPAR-verdrag inzake de uitbreiding van het OSPAR-zeegebied; Vigo, 26 juni 2025

A/ Nr. 1

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 16 september 2026.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 16 oktober 2026.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 augustus 2026

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste lid, en artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 26 juni te VIGO tot stand gekomen Wijziging van het OSPAR-verdrag inzake de uitbreiding van het OSPAR-zeegebied (Trb. 2025, nr. 92).

Een toelichtende nota bij dit verdragswijziging treft u eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt voor het Europese deel van Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

kst-37012-1
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

TOELICHTENDE NOTA

I. Algemeen

Op 22 september 1992 is te Parijs het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (hierna: OSPAR-verdrag) tot stand gekomen (*Trb.* 1993, nr. 16 en *Trb.* 1993, nr. 141). Het OSPAR-verdrag is op 25 maart 1998 voor het Europese deel van Nederland in werking getreden (*Trb.* 1998, nr. 169). Bijlage V inzake de bescherming en het behoud van de ecosystemen en de biologische diversiteit van het zeegebied met Aanhangsel 3 waarin criteria voor de vaststelling van menselijke activiteiten voor de toepassing van Bijlage V zijn vastgelegd zijn op 23 juli 1998 te Sintra gewijzigd (*Trb.* 2000, nr. 74) en zijn op 24 augustus 2001 voor het Europese deel van Nederland in werking getreden (*Trb.* 2001, nr. 157). Bijlage II inzake de voorkoming en beëindiging van de verontreiniging ten gevolge van storting of verbranding en Bijlage III inzake de voorkoming en beëindiging van de verontreiniging uit offshore-bronnen zijn op 29 juni 2007 te Oostende gewijzigd (*Trb.* 2008, nr. 60 en *Trb.* 2008, nr. 203) en zijn op 28 oktober 2011 voor het Europese deel van Nederland in werking getreden (*Trb.* 2011, nr. 231).

Tijdens de Ministeriële bijeenkomst van de OSPAR-Commissie is op voorstel van het Koninkrijk Spanje en de Republiek Portugal op 26 juni 2025 te Vigo (Spanje) een wijziging van artikel 1 van het OSPAR-verdrag (*Trb.* 2025, nr. 92) aangenomen die het OSPAR-zeegebied (het Maritieme Gebied) uitbreidt met meer dan 2,5 miljoen vierkante kilometer oceaan met het gebied Macaronesië.

Het OSPAR-verdrag verplicht de verdragsluitende partijen tot het nemen van alle mogelijke maatregelen om verontreiniging van het mariene milieu te voorkomen en te beëindigen en om het zeegebied te beschermen tegen de nadelige effecten van menselijke activiteiten. Deze algemene verplichtingen hebben tot doel de volksgezondheid te beschermen, het mariene ecosysteem in stand te houden en, wanneer uitvoerbaar, aangetaste zeegebieden te herstellen.

Momenteel zijn 16 Europese staten en de Europese Unie partij bij het OSPAR-verdrag.

II. Een ieder verbindende verdragsbepalingen

Het OSPAR-verdrag betreft verplichtingen tussen de verdragsluitende partijen teneinde maatregelen te nemen om het zeegebied te beschermen tegen verontreiniging. De wijziging van 26 juni 2025 van artikel 1 (Begripsomschrijvingen) van het OSPAR-verdrag breidt de geografische reikwijdte van het OSPAR-verdrag uit en bevat dan ook naar het oordeel van de regering geen een ieder verbindende bepalingen in de zin van de artikelen 93 en 94 van de Grondwet, die aan rechtssubjecten rechtstreeks rechten toekennen of plichten opleggen.

III. Koninkrijkspositie

De wijziging van 26 juni 2025 van artikel 1 van het OSPAR-verdrag zal, evenals het OSPAR-verdrag, voor wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden, alleen voor het Europese deel van Nederland gelden. Gezien de geografische reikwijdte geldt het OSPAR-verdrag niet voor het Caribische deel van het Koninkrijk.

IV. Artikelsgewijze toelichting

Het OSPAR-verdrag is van toepassing op een beperkt regionaal zeegebied, het Maritieme Gebied, dat onder andere bestaat uit de Noordzee en het Noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan. Met de wijziging wordt het Maritieme Gebied uitgebreid met het gebied Macaronesië. Daartoe wordt in artikel 1, onder a, van het OSPAR-verdrag een nieuw onderdeel iii toegevoegd dat de coördinaten van het betreffende deel van de Atlantische Oceaan beschrijft.

Dit gebied omvat de Azoren, Madeira en de Canarische Eilanden en ligt bijna 1 miljoen vierkante kilometer binnen de Portugese en Spaanse Exclusieve Economische Zones en territoriale wateren, terwijl de rest in internationale wateren ligt. De oceaan rond de eilanden omvat zeer belangrijke habitats zoals zeebergen, koraaltuinen, sponsaggregaties en maerlbedden. Deze diverse ecosystemen herbergen een enorme verscheidenheid aan mariene soorten, waaronder 80% van alle walvisachtige soorten in de Atlantische Oceaan, schildpadden, manta's en verschillende haaiensoorten.

Portugal en Spanje hebben al een aantal mariene beschermde gebieden (MPA's) in dit gebied aangewezen. Deze MPA's zullen worden geïntegreerd in het netwerk van MPA's van OSPAR. Daarnaast zal de waterkolom boven het uitgebreide continentale plat van de Grote Meteoriet (MPA ten zuiden van de Azoren) worden voorgesteld voor aanwijzing door OSPAR als MPA op de volle zee voor de bescherming van de biodiversiteit in gebieden die buiten de nationale rechtsmacht vallen.

Bij inwerkingtreding van de wijziging van 26 juni 2025 van het OSPAR-verdrag zullen bestaande OSPAR-besluiten, -aanbevelingen en -akkoorden eveneens van toepassing zijn op de uitbreiding van het OSPAR-zeegebied, tenzij de OSPAR-Commissie anders bepaalt. De wijziging van het OSPAR-verdrag zal in werking treden nadat ten minste 7 verdragsluitende partijen de wijziging hebben aanvaard.

Op de uitbreiding van het gebied zal de rol van OSPAR bij het faciliteren van de gecoördineerde uitvoering van de Kaderrichtlijn mariene strategie (KRM)[1] in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan op één lijn worden gebracht zoals is voorzien in de KRM en de Milieustrategie voor het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan 2030 (NEAES 2030)[2]. De wijziging van het OSPAR-verdrag met een uitbreiding van het OSPAR-zeegebied vereist geen verdere aanpassingen in Nederlandse wet- en regelgeving.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

---

[1] Richtlijn 2008/56/EG van het Europees parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (*PbEU* 2008, L 164/19).

[2] Te raadplegen op https://www.ospar.org/convention/strategy en https://www.ospar.org/site/assets/files/1200/north-east_atlantic_environement_strategy_compiled.pdf